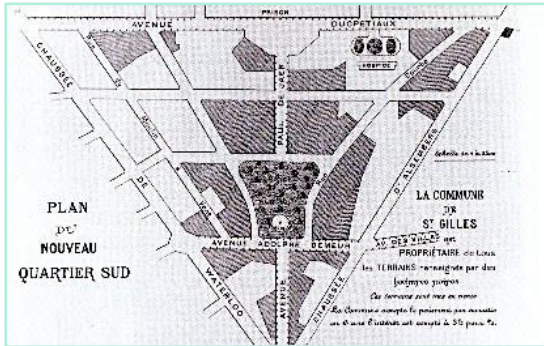

Stadhuis van Sint-Gillis

OEFENING 1: DE GESCHIEDENIS EN STEDELIJKE CONTEXT VAN HET GEBOUW

1) Hiernaast zie je het urbanisatieplan van de wijk.

Welke geometrische figuur vormen de Ducpétiauxlaan en de Waterloo- en Alserbergsesteenweg?

.....

Het stadhuis is nog niet gebouwd. Omcirkel op het plan de plaats waar jij denkt dat het zal worden gebouwd en zet een kruis bij de hoofdingang.

2) Onderlijn de woorden die het stadhuis het beste omschrijven.

huisje	paleis	rijkelijk versierd
armoedig	kasteel	banaal
opvallend	discreet	monumentaal
weelderig	lelijk	kleurrijk

3) Het duurde 4 jaar om dit grote gebouw te bouwen. Zoek het bouwjaar op de zijgevels. Het staat er tweemaal.

Tip: het staat hoog en is uitgehouwen.

- Noteer het bouwjaar:

- Kruis aan. Dit gebouw is dit gebouwd in de...
 16de eeuw 17de eeuw 18de eeuw 19de eeuw 20ste eeuw

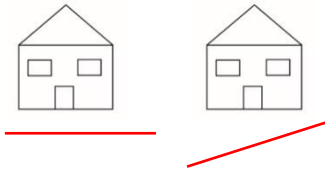
- In het midden van het gebouw staat een ander opschrift in een versiering. Welk?

Dit is het Franse woord voor.....

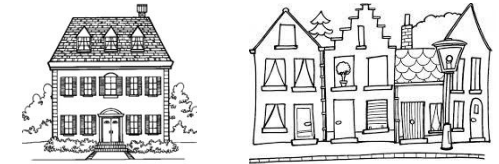
4) Observeer het gebouw in zijn omgeving. Welk van onderstaande voorstellen is juist? Kruis telkens het juiste antwoord aan.

- **PLAATSING** => Het is gebouwd op...

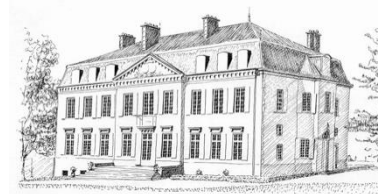
een vlak terrein een helling

- **POSITIE** => Het is ...

vrijstaand (je kan er helemaal rond) een rijhuis (het grenst aan andere gebouwen)

- **SAMENSTELLING** => Het bestaat...

uit één volume

uit meerdere volumes

OEFENING 2: EEN RIJKELIJKE VERSIERING

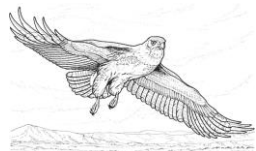
- 1) Tussen de verschillende beelden die het gebouw versieren, springen er drie uit, omdat ze in verguld brons zijn en vogels voorstellen. Kan je ze vinden?
- Gevonden? Omcirkel dan hieronder de juiste vogels.
 - De vogels nemen een belangrijke plaats in op de gevel. Ze zijn er niet alleen om te versieren, maar ook om iets te vertellen. Door wat ze hieronder zeggen, weet je ook wat ze symboliseren. Verbind elke vogel met zijn woorden.

haan

duif

arend

uil

gier

Met mijn grote vleugels kan ik hoge en snelle vluchten maken of zweven. Men zegt dat ik koninklijk of zelfs keizerlijk ben. Ik symboliseer MACHT en GEZAG.

Ik leef vooral 's nachts en ik heb grote, ronde ogen. Ik kan in het donker zien. Ik symboliseer de HELDERZIENDHEID en de WIJSHEID.

Ik zing wanneer de zon opgaat. Ik symboliseer het LICHT dat de duisternis verdrijft of het GOEDE dat het kwade overwint.

- 2) Vier andere bronzen beelden (verguld) bevinden zich zelfs nog hoger dan de vogels. Wat stellen zij voor?

gevleugelde wezens die gitaar spelen gevleugelde wezens die pijlen afschieten gevleugelde wezens die trompet spelen

Ga nu in het midden van de erekoer staan, vlakbij het bronzen standbeeld.

- 3) Dit bronzen standbeeld heet *De godin van Bocq*. Denk eventjes na: als je weet dat dit beeld normaal in een fontein had gestaan die er nooit gekomen is, wat zou 'Bocq' dan kunnen zijn?

een bos een rivier een berg een dorp

Vanaf het moment dat dit naakte beeld op de erekoer stond, ontstond er een schandaal. Daarom verstopten ze het voor meer dan 70 jaar... Nochtans was een naakt gebeeldhouwde vrouw geen nieuwigheid in 1904: dit bestond al sinds de prehistorie!

Waarom denk jij dat *De godin van Bocq* shockeerde? Het publiek vond haar...

te groot (3,60 m) niet fatsoenlijk te massief
 te sexy te vrolijk te slecht gekapt

- 4) Kan je de handtekening van de beeldhouwer vinden? Zoek ook tussen de planten.

Vervolledig de naam van de beeldhouwer: JEF L...M...E...UX

Ga de grote eretrap op om de 4 marmeren standbeelden te observeren.

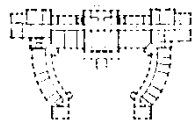
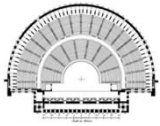
- 5) Deze standbeelden zijn allegorieën. Allegorieën zijn symbolische voorstellingen van een idee. Welke ideeën stellen deze allegorieën voor? Observeer hiervoor hun attributen (de voorwerpen die ze bij hebben). Zet dan het nummer van elk standbeeld bij haar attribuut.

Ik heb een boek in mijn hand.	Ik draag een zwaard. (om beslissingen te nemen)	Ik heb een hamer en aambeeld.	Ik draag wetteksten.
Ik symboliseer het ONDERWIJS	Ik symboliseer de RECHTVAARDIGHEID	Ik symboliseer de ARBEID	Ik symboliseer het RECHT
☐	☐	☐	☐

OEFENING 3: ZOALS EEN FRANS KASTEEL UIT HET VERLEDEN

1) Beeld je in dat de vergulde arend wegvliegt en het gebouw bekijk vanuit de lucht.

- Welke vorm zou de arend dan zien?

- Deze vorm (dus het grondplan van het gebouw) lijkt op:

een waaier

een kruis

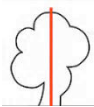

een hoefijzer

- Dit grondplan is:

symmetrisch

asymmetrisch

2) Een muis heeft stukjes van de foto opgegeten. Vul de gaten terug op door ze te verbinden met de juiste materialen.

leiste

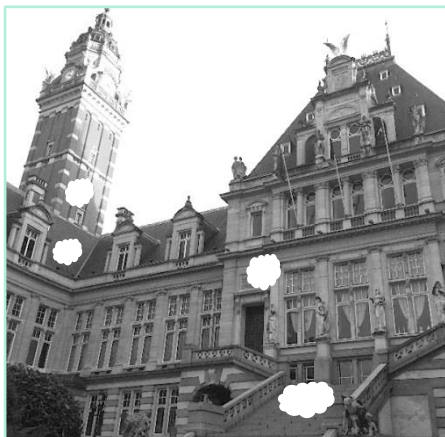
roze graniet

rode baksteen

witte steen

Om niet eentonig te zijn, gebruikte de architect verschillende materialen en kleuren. Hoe denk je dat het gebruik van verschillende kleuren in de architectuur, de schilderkunst en de beeldhouwkunst noemt? (poly = veel)

polyfonie polygamie polychromie

3) Architect Albert Dumont was een Belg, maar om dit gebouw te ontwerpen, inspireerde hij zich op de kastelen die in Frankrijk werden gebouwd in **de 16de eeuw** (dus in de periode van **de renaissance**). Hier zie je twee kastelen die hem kunnen geïnspireerd hebben.

- Kruis de woorden aan die je ziet op het stadhuis van Sint-Gillis.
- Verbind deze woorden met hun juiste plaats op de foto's.

eretrap in het centrum polychromie (= veel kleuren) symmetrie langs beide kanten van de centrale as

grote daken in leisteen veel vensters en schoorstenen

Kasteel van Fontainebleau

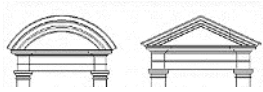

Kasteel van Beaumesnil

Niet alleen de beeldhouwwerken maken het gebouw mooi, ook de **vele decoratieve motieven** uit steen.

Bekijk deze tekeningen en kruis aan welke versieringen je ook op de gevels vindt.

Tip: Je mag rond het gebouw lopen, maar steek nooit de straat over.

frontons

Dorisch kapiteel

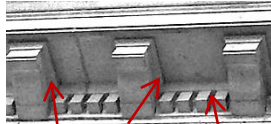
ionisch kapiteel

vaas

zuil die in de muur zit

Ogootklos getande kroonlijst

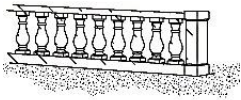
guirlande/slinger

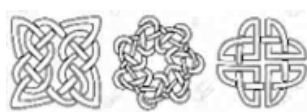
pilaster

nis (om een standbeeld in te zetten)

balustrade

gevlochten motieven

kruisvenster

rustiek decor

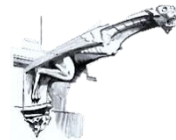
schubben

voluut

vuurpot

waterspuwer

cartouche

wapenschilden

4) We hebben nu al veel periodes uit de geschiedenis gezien. Even herhalen!

- Herinner je je het **bouwjaar** van dit gebouw? Dit monument werd gebouwd in het begin van de eeuw.
- De architectuur is geïnspireerd op de r..... (+/- 16de eeuw).
- De renaissance zelf inspireerde zich op een periode uit nog een verder verleden!

Welke periode denk je? Kruis aan:

de Egyptische oudheid

de Grieks-Romeinse oudheid

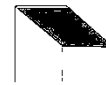
- Kleur op deze tijdslijn: 1) de periode van de bouw van het stadhuis groen; 2) de Nieuwe tijd, waarvan de Renaissance deel uitmaakt, rood; 3) de Oudheid oranje.

	- 10 000	- 3500	476	1492	1789
Paleolithicum	Neolithicum	Oudheid	Middeleeuwen	Nieuwe tijd	Nieuwste tijd

Prehistorie

Historische tijd

5) Op het dak zie je verschillende elementen en vormen. Kruis aan wat je herkent.

lessenaarsdak (1 vlak)

zadeldak (2 vlakken)

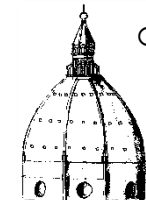
paviljoendak (4 vlakken)

torendak

daknok versiering

lantaarn

koepel

6) Welk element van het gebouw komt overeen met onderstaande tekstballonnen? Teken dit element schematisch in het kader.

Men ziet en hoort mij van ver, want ik ben heel groot en mijn klok luidt regelmatig.

Ik lijk op een pijl die gericht is naar de hemel en ik accentueer het monumentale van het gebouw.

Ik verschil van de andere elementen van het gebouw, want ik ben niet symmetrisch en niet helemaal bedekt met stenen.

OEFENING 4: ZOALS IN EEN MUSEUM

Ga naar één van de twee ingangen op het gelijkvloers, langs de eretrap.

Observeer – voor je naar binnen gaat – het motief in het hek van deze deur. Het lijkt op twee slangen die in elkaar verstrengeld zijn. Maar eigenlijk is het een **MONOGRAM**, dus een teken dat gevormd is door twee initialen. (initiaal = de beginletter van een naam)

Hier zie je het monogram van de bekende Duitse renaissance-schilderder Albrecht Dürer:

En dit is het monogram van de Franse modeontwerper Coco Chanel :

- Welke letters herken je op de deur? en
- Het gaat om de initialen van ...?

- Maak in het kadertje hiernaast met je eigen initialen een monogram:

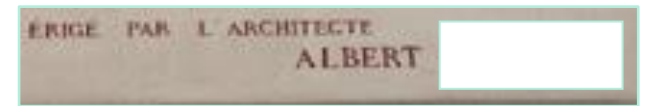
Ga naar binnen en sta stil in de koetsruimte.

- 1) Je staat nu zowel een beetje binnen als buiten. Dit was de ruimte voor de koets. Vroeger reden die langs hier naar binnen.

Ga binnen in de erehal en stap naar een van de twee borden die de inhuldiging van het gebouw herdenken.

- 2) Vul de naam van de architect aan. Hij heette:

Ga enkele trappen naar boven en sta stil bij het beeldhouwwerk dat een man op een stoel toont.

- 3) Wie is de kunstenaar van dit beeldhouwwerk? Je vindt zijn naam op de sokkel:
- Het gaat om een zelfportret. In welke houding is de kunstenaar afgebeeld?
 blij triestig nadenkend

Wat zou hij denken? Schrijf het in de tekstballon.

Herinner je je nog welk ander beeld hij voor het stadhuis van Sint-Gillis maakte?

- 4) Observeer de glasramen die de vensters van boven tot beneden versieren. Er worden twee soorten bladeren van bomen voorgesteld. Vind je hiervan de juiste tekening terug?
- 5) In het medaillon bovenaan het glasraam staat een speciaal personage. Over wie gaat het?

Blad van de OLIJFBOOM, symbool van de VREDE

Blad van de EIK, symbool van de KRACHT

blad van de HULST, symbool van de ONSTERFELIJKHEID

blad van de LAURIERBOOM, symbool van de BESCHERMING

Sint-Michiel

Sint-Nicolaas

Sint-Gillis

Sint-Guido

Neem de trap verder naar het beeld 'De waterdraagster'. Het staat in een vitrine.

6) Voor dit beeld inspireerde de kunstenaar zich op een jonge vrouw die hij kruiste in de straten van Sint-Gillis. Heel de dag haalde ze water uit een bron en transporteerde dit in twee emmers. Maar waarom deed ze dit?

- om zich thuis te kunnen wassen
- om de groenten van haar moestuin water te geven
- om water te geven aan de paarden die de tram vooruit trokken

7) Observeer het grote schilderij op het plafond.

- Wat houdt het belangrijkste personage vast?

- een lans
- een fakkel
- een paraplu

- Wat stelt dit personage voor?

- de elektriciteit
- de wetenschap die het licht verspreidt en de duisternis overwint
- de moeder van de waterdraagster

- Hoe zijn de personages van dit schilderij gekleed?

zoals in 1900

zoals in de oudheid

Ze zijn niet gekleed.

- Dit soort schilderij noemt men een **trompe-l'œil**. Waarom denk je?

- omdat het pijn doet aan de ogen
- omdat het de illusie geeft van diepte, het bedriegt dus het oog
- omdat het grote barsten in het plafond camoufleert

Afspraak op de eerste verdieping. Sta stil bij de rij borstbeelden. Borstbeelden zijn beelden van personages die getoond worden van het hoofd tot de borstkas.

8) Welk beroep hadden deze mannen?

- de koning van België
- minister
- de burgemeester van Sint-Gillis

OEFENING 5: ROND HET STADHUIS

Ga naar nr. 2 op het Van Meenenplein.

Observeer de beeldhouwde elementen op de gevel van dit gebouw. Keer terug naar oefening 3, punt 4, en omcirkel in het groen de namen van de motieven die je op deze gevel terugvindt.

Ga naar nr. 22 van het plein.

- Doe hier dezelfde oefening en omcirkel in het blauw de tekeningen van de motieven die je op deze gevel terugvindt.

- Op deze gevel is het blad van een boom beeldhouwd. Dit blad kwamen we al tegen op een glasraam van het stadhuis. Over welk blad gaat het?

- Zoek de bouwdatum op de gevel.

Ga naar nr. 24-26.

Zoals het stadhuis combineert deze gevel natuursteen en baksteen. Dit maakt de gevel kleurrijk. Hoe heet het gebruik van veel kleur?